

Nagy-Becskerek,
Zápolya-utca 1-ső szám,
hová a lap szellemi részét illető
minden közlemény intézendő.
Kiadóhivatal:
Pletts Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
hová a hirdetések, az előfizet-
ések és a lap szétküldésére ve-
szendő felajánlások intézendők.
Teljesen 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felolvasó szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1898.

XXVII. évfolyam, 262. szám.

Hirdetési ábrák:
Egy nap ----- 12 s
Hét nap ----- 8 s
Három hét ----- 5 s
Egy hónap ----- 3 s
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el
Azonkívül az összes hirdetés-
irodáknak.

Megjelenik mindnap

szombat- és ünnepsnapok kivételével.

Csütörtök, november 17.

Temesvár—nagybecskereki szini szövetkezet.

Nagybecskerek, nov. 16.

Városszerte örvendetes szenzációt kelt a temesvári polgármesternek a nagybecskereki városi tanácshoz intézett átirata, melyben nem kevesebbről van szó, mint arról, hogy a temesvári társulat ezentúl február és március hónapokban Nagybecskereken játsszék.

Ime az átirat egész terjedelmében:

A tek. városi tanácsnak

Nagybecskereken.

A nagybecskereki színháznak a temesvári magyar színházalumnak való átengedése iránt a tek. városi tanácsnak 1892. évi október 21-én 14.502. sz. alatt kelt átiratával már egy ízben tárgyalás alá vont kérdésére ezúttal azon okból térünk vissza, mert a 12 év óta fennállott temesvár—pozsony—budai színházi összeköttetés további fenntartása egyrészt a krisztinavárosi szinkör tervezett lebontása folytán, másrészt a magyar szini idénynek Pozsony városában célba vett kiterjesztése miatt bizonytalanává vált.

Mint hogy a temesvári színházalumnak Nagybecskereken való működése az ottani színházi közönség szinigénye szempontjából előnyösnek tűnik fel, a mennyiben ezen tervezet megvalósítása által Nagybecskerek magának elsőrendű színházalumnak biztositathatna, van szerencsénk a tek. városi tanácsot felkérni, hogy a kérdést megfontolva tárgyává tenni és bennünket arról értesíteni sziveskedjék, hogy vajjon hajlandó-e Nagybecskerek város a színházát a következő szinidényekben — február és március hónapok alatt — a temesvári színházalumnak átengedni és a társulatot megfelelő segélyben részesíteni.

Temesvár szabad királyi város tanácsától 1898. évi november hó 14. én.

Telbisz,
polgármester.

Az itt megpindített megoldásnál kedvezőbbet alig képzelhetünk. Hogy nálunk a magyar színészet nem hódított úgy mint más helyen, abban találja indokát, hogy a közönség igen magas igényű, az itt szereplő társulatok pedig többnyire másodsőt harmadrangúak. Innét van aztán az, hogy akárhány lelkes hazafi is kerülte a színház tájékát, mert vagy jó előadásba szeret járni, vagy otthon marad.

A mi némileg aggasztó, az a temesvári átiratnak utolsó pontja, melyben a segélyről van szó. Ugy tudjuk, hogy Temesvár az ingyen színházon, fűtésen és világításán kívül 10.000 frttal segélyezi a magyar színészetet, az ottani igazgatók tehát subvenció dolgában alaposan el vannak kényeztetve.

Nem panaszoljuk fel újból, hogy a becskereki képviselőtestület nemcsak ingyen színházat nem ad a magyar színészeknek, de még a villamos világításért is bevasal a direktortól naponként 5 frtot, fűtésre pedig sohasem gondolt. Nem érintjük a képviselő urakat ezt az Achilles-sarkát, melyet a színházért fizetendő amortizációval szeretnek takarni, hanem azon reményünknek adunk kifejezést, hogy most, mikor arról van szó, hogy a nagybecskereki közönségnek egy régi vágya menjen teljesedésbe, a városatyák is feladják szükkeblü álláspontjukat és szívesen hozzájárulnak egy oly ügy pártolásához, mely egy a kultúra, mint a hazafiság szempontjából egyaránt megérdemli a támogatást.

A kiegyezés. A Neue Freie Presse esti lapja jelenti, hogy dr. Kaizl osztrák pénzügyminiszter tegnap Budapesten volt, hol Baffy miniszterrel és Lukács pénzügyminiszterrel tanácskozott a politikai helyzetről. A magyar miniszterekkel folytatott beszélgetésből kitűnik, hogy a magyar kormány az obstrukció hosszabb tartamára van elkészülve. Megjegyzések ama intézkedésekre vonatkozólag, a melyekkel a kiegyezést kellő időben keresztül lehetne vinni, nem történtek. Egy újabb kiegyezési provizórium kérdését meg sem érintették.

Kairo, november 17.

Vilmos császár, midőn Rhodoszt ériette, táviratot küldött a kshedivének, a melyben ajánlatát fejezte ki a fölött, hogy nem látogathat el Egyiptomba és szíves körönetet mond a fogadására tett előkészületekért.

Belgrád, nov. 17.

A Balkán államok szövetsége, melynek létrejötte érdekében Nikita montenegrói fejedelem a múlt hónapban határozott javaslatokat terjesztett Szerbia, Bulgária, Görögország és Románia kormányai elé közös meg egyezésre vezetett. A Balkán-államok szövetségét Oroszország is szükségesnek mondotta a közös vallás a nemzeti faj és nemzeti érdekek megóvása céljából, mely első sorban a német hegemonia részéről fenyegeti a Balkán félsziget szélvizeit. A szövetség hivatala van megakadályozni a horvátoknak Bécsből támogatott abbeli törekvéseit, hogy Bosznia-Hercegovina bevonásával egy nagy katolikus állam létesüljön a horvátok vezetésével.

Páris, november 17.

A semmitűszék határozata, hogy Dreyfus a revízió felvételéről értesítendő és hogy ő maga is kihallgatandó, a közvéleményben ép úgy, mint politikai körökben mélyreható benyomást keltett. Bataille Albert hírneves párisi ügyvéd erről a Figaro-ban a következőket írja: „Mindenki tisztában van azzal, hogy a semmitűszék legújabb döntése a tulajdonképeni revízióeljárás kezdetének tekintendő. Az öt exhadügyminiszter vallomásei nem bírták a semmitűszék Dreyfus bűnösségéről meggyőzni, mert hiszen különben minden további eljárást beszüntettek volna. De ennek épen az ellenkezője történt. A semmitűszék döntése bizonyítja, hogy nem hisz Dreyfus ártatlanságának lehetetlenségében és hogy erre vonatkozólag egyetlen döntő argumentumot nem tudtak felhozni.” Az igazságügyminiszteriumban a revízió az utóbbi napokban mind több híve akad. Dreyfus Alfred tegnap este nyolc órakor a cayennei kormányzó utján kapta meg az értesítést a revízió megindításáról. Hír szerint Labori és Demange ügyvédek egy egy irodaságodot küldenek ki Drayfushoz az Ördögzigetre.

A „TORONTAL” tárczaja.

Dal a cigányról.

Sir a cigány hegedűje
Es sir rá, mint árva gyermek
Buzlakodó árva szivem,
Rabja régi szerelemnek

Sir a cigány kopott fája,
Hajladozik a vonója.
Es ennek a síró dalnak,
Vagyok én bus hallgatója.

Zug a terem, hangos a hang,
Kurjantanak, kiabálnak.
Szegény cigány! Csak te meg én
Ertjük dalát száraz fádnek.

S mint rá hajolsz hegedűdre,
Sirás két vonód nyomában,
Igy ölték meg a szerelmes
Szíveket réz, hajdanában.

S a mint húzod azt a nótát,
Síró nótát lelkesedve,
A hurodnak mintha, mintha
Elszakadni volna kedve.

Pattan egyet s elhal a dal,
Hangja elvész zengő fádnek...
Szivemben is... de mi köze
A szivemhez a világnak.

Czarina Szilárd.

A két trombitás.

A sebesültet az alkovenbe helyezték bajtársai s elébe huzván a zöld szövött redőnyöket, az öreg házigazdához fordultak, ki gépiesen tartá ujjai közt kialudt pipáját.

— Igy ni! Nem sok baja lesz önnek a szegény fiuval; nem sokáig húzza; hanem derék fickó volt, jobb lesz neki itt halni meg, mint kinn a fagyos göröngyökön.

Az öreg leborgasztá fejét.
— Nem szolgált önnek fia a régi zászlók alatt?

— Nem. Én magam voltam a trombitás a 3-ik zuáv ezrednél.
— Ó is épen ott volt a turkóknál. Ma fujta az utolsó rohamot!

— Es mint fujta! Már felbukott, de a trombitát még mindig fujta erősen és dühösen, míg a többiek...

— Derék fiu volt, — ismétlé csendesen a volt trombitás, legyenek nyugodtan felőle, ha meghal, mint hős hal meg, ha pedig magához tér, lesz, aki kivánságát teljesítse.

— Köszönet, bajtárs!...
S elmentek vissza a csapatérre, átvonulva a falun, holtakat, sebesülteket hagyva annak utóain végig...

Az öreg egyedül maradt, mordulatlanul, a kandalló melletti szögletben álmadozva.
Miről álmadozott?
Ifju koráról, midőn ezredével a Kabyl he-

gyeket mászta meg, vagy mikor trombitája szavát Konstantin falai visszahangozták.

Oh! Ama szép napokról álmadozott, midőn a francia dicsőség mámorát zengő trombitahangok előtt arab, orosz, osztrák, kínai futottak!

Most tehetetlen és öreg, futni látta a törös nadrágosokat a poroszok sötét tömege előtt.

Szemere volt, egyedül volt.
S elvonultak emlékezetében a hajdan vidám trombita hangjai s aztán egy másik, valami gyenge, habozó accord, melyet egy barna iskolásgyermek teljes erejéből fujva adott ki apja trombitáján.

Lorraine Ferencz, midőn Afrikából hazajött, térdében egy golyóval, mellén hedi éremmel, egy két éves lurkót is hozott magával haza. Az afrikai táborozás alatt ugyanis megátsült, elvett egy barna mór nőt, ki azonban még szülőföldjén meghalt, anélkül, hogy Franciaországot látta volna.

Rendszerető lévén, mint minden katona, Lorraine atya és anyja akart lenni egy személyben a kis Péternek, akit imádott s aki iránt dacára kemény és szigorú külsejének, valódi atyai gyöngédséggel viseltetett.

A gyermek nőtt; vonásait az atyjától, bronzszínű bőrt és göndör haját anyjától örökölte. Bátor, nemes, jó gyerek volt.

— Derék fickó, derék katona lesz belőle, szokta büszkén mondogatni atyja, az egykori trombitás.

Szerencsétlenségre a „mór gyerek“, mint

A modern therapiában az orvosok mindinkább a természetes gyógyvizek használatát, ezek között különösen a maga nemében páratlan

Ferencz József keserűvizet

ajánlják. A Ferencz József keserűviz már több mint husz év óta van használatban s egy családban sem szabadna annak hiányoznia. 988—101

A hivatalos melléklet 232. számával.

HIREK.

Tájékoztató.

November 23. Városi közgyűlés.
November 23. A Srécsány-alibunári vonal m. bejárása.
November 27. A nemz. szövetség megalakulása N.-Kikindán.

December 12. Közigazgatási bizottság ülése.
A villamos világítással ellátott gőzfürdő reggeli 6 órától nyitva van; hölgyek részére kedden és pénteken d. u. 5 óráig; ugyanazon napokon 6-tól 8 óráig urak részére.

— **Az ügyvédi kamarából.** A szegedi ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy dr. Mihajlovics István ügyvéd székhelyét a kamara területén belül Szegedről Törökkanizsára tette át. — Burger István törökkanizsai ügyvéd nevét belügyminisiteri rendelettel Bolgár-ra változtatta át.

— **Nagykikinda képviselői.** N.-Kikinda város november hó 15-én választott 50 képviselőt. A választást nagy mozgalom előzte meg, s mozgalmas volt a választás napja is, de minden a legnagyobb rendben és csendben folyt le. A haladó és Bogdán párt az Eremits párt ellen minden vonalon könnyen győzött. Küzdelem csak az első választó kerületben volt, a hol hosszú időn át csak néhány szavazattal billent a mérleg le vagy fel. Végre a Bogdán párt listája 18 szótöbbséggel záródott. A megválasztott képviselők jegyzékét itt közöljük:

I. kerület: Petrovics Milán, Raits Ráda, Udicky Bogdán, Bocsaracs Pája, Mirkovits Dusan, Petrovics Szovra és Belyin Arkadia.

II. kerület: Róm József, Wildprett Albert, Moldt Ferencz, Kemény Frigyes, Jezzenszky Ignác, Fodor Sándor, Mészáros János.

III. kerület: Nikolits Liza, Gajin Vászta, Velimirov Józsa, Terzin Misa, Krástin Jajta, Adamov Pája.

IV. kerület: Novákovits János, Bakovlyev Alexa, Jakonits Vita, Koczkar Péra, Gyerity Branko, Radoszavcov Iva.

V. kerület: Nikolits Nika, Koszity Misa, Szimits Alexa, Bandity Milos, Sibul Ráda, Vajdits Misa, Bozsain Obrád.

VI. kerület: Eidenmüller Adám, dr. Rosenstein Mór, Kapuszyák Pál, Gertig József, Schmidt Antal, Schmidt József, Grifantong Péter, Löw Gyula.

VII. kerület: Róth Gergely, Grossmann Béla, Dr. Türk Marcell, Kuls István, Geleji Frigyes, Fekete Gyula, Kolb Vilmos, Eiler Kristóf.

— **Németh püspök gyásza.** Sulyos csapás érte Németh József fősz. püspököt. Édes anyja, egy köztisztviselőben álló matrona, öz. Németh Katalin 88 éves korában Battonyán, fiánál: Németh Sándor ottani plébánosnál elhunyt. A sulyos csapásról táviratilag értesítették Németh püspököt, a ki Pacha István szemináriumi vice rektorral Battonyára utasított. Temetése ma, csütörtökön lesz Battonyán, a hol Németh püspök előbb gyászmisét mond.

— **Hymen.** Demcsák János aradai községi népiskolai tanító holnap tartja esküvőjét öz. Obsuztné földbirtokosnő leányával, Erzsike kisasszonnyal.

— **Köd.** Hűvös van, ősz van. Várjuk a napnak áldott ragyogását, hogy egy derűs, mosolygó sugárt küldjön a mi sejtelmektől zsongó szívünkbe. Várjuk a nap áldott fényét, hogy aranyozza be a körülöttünk levő színtelen, eszérke világot. Várjuk, de hiába. Valami elfedi előttünk a fényt, a sugárt. Valami roánk nehézü, be-

fogja, beborítja a szívünket. Valami szürkév, nyomasztóvá teszi a világot, az életet, — beteggá a lelkünket . . . A köd . . . Oh hányszor utáljuk meg e világot s nem tudjuk, hogy miért? Hányszor szomjasunk Létbe vizére, s nem sejtjük, hogy mi tört össze bennünket. . . A köd, a mi életünk átka. Köd előttünk, köd utánunk, köd mindenütt. Oh derülj ki, édes napunk, hints egy reménysugárt szívünkbe, mert ősz van, hűvös kellemetlen ősz s megöli lelkünket a köd. . .

— **Izr. istentisztelet.** A nagybec kerek szinagógában az istentisztelet pénteken, e hó 18-án d. u. 1/5 órakor kezdődik.

— **Katonatörténet.** A 39-ik gyalogezred Karánsbesen állomásozó zászlóaljánál történt a nyáron, hogy Bóth János közkatona szakaszvezetőjét szolgálata közben a puskatussal megakarta ütni. A közlegényt persze mindjárt fogságba tették és csakhamar elkészültek az ítélettel is. A tanúk nagyon terhelesen vallottak és a hadbíróság Bóth Jánost halálra ítélte. A 22-23 éves fiu bizony nem kerül el a halált, ha a temesvári hadtestparancsnokság újabb vizsgálatot nem rendel el. De ez a vizsgálat tudott bizonyos enyhítő momentumokat találni, a melyek miatt a halálos ítéletet a hadbíróság két évi várfogságra változtatta. Tudvalevő, hogy ez a fogságban eltöltött két esztendő nem számítódik be a szolgálati időbe.

— **Kazántulajdonosok figyelmébe.** Torontálvármegye főispánja a következő körrendeletet intézte valamennyi főszolgabíróhoz, továbbá Nagybecskerek és Nagykikinda városok polgármesteréhez: A kereskedelemügyi minisiteri rendeletéből kifolyólag értesítettük az összes kazántulajdonosok, hogy a gőzgépeknél alkalmazandó gépkészítőknek tényleg is az üzemben levő lokomobilok mellett, illetve azok közelében kell tartózkodniuk, ennél fogva meg nem engedhető, hogy a gőzgépkészítők akár saját elhatározásukból kifolyólag, akár pedig a kazántulajdonos engedelmével az üzemben levő lokomobiloktól eltávolozzanak.

— **Az árván maradt cigánybanda.** Nagy-Kikindáról írják ezt a hirt, mely annál inkább érdekelt bennünket, mivel a benne szereplő Milán primás még tavaly is a mi kedvenc muzikusunk volt. Az értesítés egyébként a következő: Nagy a bánat a Nihicaa bandájában. El van keseredve az egész banda. Oda van a banda becsülete, nagy méltatlanság miatt rajtuk, szegyenbe tették a primást és a bandát is. Ugy történt, hogy egy nagy urakból álló társaság itt agarászott a mult héten és utána a Kaszinó termeiben nagy mulatságot csapott, mert hát a jó kedv fokozására ott volt Sárközy bandája is. Huzta is a szebbnél szebb magyar nótákat. Sirt, kesergett a hegedű, majd pedig a legvidámabb hangba csapott át, már a mint a magyar embernek cigány muzsikálni szokott. Egyszer csak eszébe jutott valakinek, hogy Milán cigányt szeretné hallani, ezt az igazi cigányos modoru primást, a helybeli fiatalság és intelligencia kedvenőét. — Most történt az, a mi Sárközynek oly rettenetesen fájt — elhozták Milán bandáját és Sárközyt elküldötték. Fájt nagyon ez a mellőzés Sárközynek és Nihicának, mert hisz ők mindent el-

követtek, hogy itt Kikindán magyar cigány által akarták megkedveltetni a magyar nótát. És most, mikor már a banda annyira haladt, hogy Milán már már versenyezni tudtak volna, hát akkor esik ily szegyen rajtuk, hogy a primás szegyenében itt hagyta a bandát és a várost is, hogy elfeledje azt a sérelmet. Árván maradt a banda most és nem tudja, hogy mit tegyen. Azon panaszkodnak, hogy: Jaj, nem kell Kikindán a magyar cigány még magyar embernek sem! — Keserves a panaszkodás s a cigány becsületlen roppant csorbát ejtett ez a mellőzés, a mit nagyon nehéz elviselni. — Hát biz ez baj, de vigasztalódjanak, hisz akad még jó magyar primás szép Magyarországon elég.

Színház és művészet.

Színházi műsor:

Péntek: Gasparone.
Szombat: Himfy dalai.
Vasárnap: Két Kohn.
Hétfő: Gazdak szegények.

— **Ingyenélők.** A tegnapi előadásán azt a tapasztalatot lehetett szerezni, hogy a közönségnek lehet valaki kedvence, de nem következik még ebből, hogy eljárjon érte a színházba is. Nincs benne semmi túlzás, ha azt mondjuk, hogy a házkongott az ürességtől; két páholy talált vevőre, a földszinten pedig olyan messze ült egymástól az a husz ember, hogy ezáltal csak még jobban feltűnt a közönség hiánya. Képzeltetni, milyen halálos unalom és levertség tartotta fogva így a szereplőket. Egyedül Karácsenyi Marika nem vesztette el aranyos jókedvét s olyan eleven-séggel játszott, annyi diszpozícióval énekelt, mintha akár tele ház jött volna el a jutalomjátékára. Kár, hogy B. Szabóra (Jani), a másik jutalmazandóra semmiképpen sem ragadt rá ez a jókedv. Szerepeltek még Kantai Teréz, Dulics Mariska, Németh János, Batosi, Décsi, Páfi Boldissár.

— **Gasparone.** A régi operette irodalom egyik gyöngyét elevenítik fel holnap este, a mely egyuttal jutalomjáték is. Ligeti-nek, a Deák-társulat ambiciózus és nagyteltségű karmesterének.

— **A becskerek színház sorsa.** Mai vezetőinkünkben foglalkozunk azzal a tervvel, mely szerint a temesvári társulat két hónapra át Nagybecskereken működne. Mint értesültünk, Rónay Jenő főispán, a magyar színészet lelkes bajnoka, kezébe öhajtja venni a magyar színészet ügyét s erre nézve már ki is dolgozott egy tervezetet. E tárgyban ő méltósága hoinap délután 4 órára értekezletet hívott egybe.

— **Művészek demonstrációja Hoek ellen.** Kedd este mintegy száz festő, szobrász és építész gyűlt össze a budapesti Vampetics féle vendéglőben, hogy ily módon testületileg csatlakozzanak Ujváry Ignác és Vágó Pál festőművészeknek Hoek János Művészi reform című könyve ellen a Műcsarnok című lapban megjelent tiltakozó cikkeihez. Az egybegyűlteket kimondották,

a faluban nevesték — rabló őseinek a ragadozásra való hajlamát is örökölte, ami a szigoru becsületességű Lorraine gondolkodásával sehogy sem fért össze.

Sokszor intette s mindenképen igyekezett megjavítani a suhancot, de mégis akárhányszor rajtakapta a csempészkedésén.

Egysezer aztán csakugyan lopott.

Az öreg most nem szólott semmit, hanem hadi érmét levette melléről s szegre akasztotta; aztán dacára a fiu megbánásáról tanuskodó könyörgésnek, a tolvajság töredelmes bevallásának és minden kérelemnek, kijelentette, hogy tolvajnak apja nem lesz s elűzte a háztól.

A fiu elment s többé nem is adott életjelt magáról. El-e, vagy meghalt, senki sem tudta. De a vén katonától fia nevét nem hallotta senki s most, midőn minden atya a fiáért remegett — tőle a sors megtagadta ezt a szomorú örömet.

Az ágy függőyei megmozdultak és a sebesült gyöngye nyöszörgése hallatazott onnan ki.

Az öreg egy gyertyával közeledett a fekhelyhez s a roncsolódott fő vérvő vonásaiban az atya fiára ismert.

— Péter! Péter! — hebegé megkövülve.
A gyertya égő cseppjei végig folytak az öreg ujjain, anélkül, hogy észrevenné azokat, ott állott mozdulatlanul . . . téveteleg szemekkel nézve a fiura, kit titokban annyira megsiratott.
A sebesült is felismerte.

— Bocsánat! . . . Atyám bocsánat! Nyögé kezeit összetéve.

Az öreg fájdalomban szóhoz sem birt jutni.

— Bocsánat atyám, bocsáss meg! Ismétlé a szerencsétlen — rossz voltam életemben, de becsületesen halok meg.

Az öreg még mindig hallgatott.

A sebesült feje a párnára hanyatlott, de hirtelen forró cseppeket érzett arcára hullani.

Az apa sirt. Könyei lemosták a fiu sáros homlokát, mintha második keresztvég szent cseppjei hullálnak arra.

Majd leakasztván a szegről a katonai érmét, mely annyi éven át függött a falon a kereszt alatt: a fiu mellére függeszté.

A halálkő halvány arcán az üdvözülés sugarai vonaglottak végig s reszkető kezeivel ajkához emelve az érmét, suttogá:

— Köszönöm atyám!
És kilehelte lelkét . . .

— Káplár! Olvassa a névsort!
A fölkelő nap vörös sugarai végig ömlenek a véres, megtizedelt csapaton.

— Aubert.
— Jelen!
— Péter.
— Jelen — szólott egy gyöngye hang.
Minden szem a trombitás felé fordult.

Az öreg Lorraine állott ott, álmos, száraz szemekkel, fia ruhájába öltözve.

— Nevem Lorraine, a 3-ik zásv-ezred egykori trombitása. Fiamat megölte az ellenség, én fogom helyettesíteni.

A kapitány szó nélkül tisztelettel a veterán előtt s a névsort tovább olvassák.

— Előre!

Az ellenség nagy erővel szorította össze a kis csapatot.

— Előre!

A trombita rohamra szólott.

A katona lelkén valami rémitő, romboló borzadály fut végig.

A borzasztó, a kétségbeesett, a vérszomjas düh kiáltása ez!

A turkók vadul, a boszutól részegen, ellenállhatatlanul rohannak előre.

Az öreg Lorraine is velők. Mintha nem is lábai vinnék, rohan előre, ajkain a trombitával fujja a rohamot szünet nélkül.

Száján kibugygyan a vér, szemei kidülednek, halántéka lüktet . . .

Rohan, mindig örültebben fujva a rohamot.

Jobb karját elhordja a golyó, a balkezebe fogja a trombitát; másik golyó combján furdódik át, tovább hatol; — végre egy szíven találja s elesik ott, éppen azon a helyen, hol néhány órával előbb fia elhullott . . .

hogy Benczur Gyula megtámadását elítélik. Vala mennyi jelen volt művész aláírt egy ívet, a melyben Benczur iránt érzett tiszteletüknek és bizalmuknak adnak kifejezést. Végül mindenben magukévá tették a Műcsarnok említett közleményének tartalmát és azokat valamennyien aláírva, memorandum formájában be fogják nyújtani a közoktatásügyi miniszternek. A művészek között Benczur lakása elé vonultak s ott lelkesen tüntettek Benczur mellett. A demonstrációban részt vettek: Lotz Károly, Ebner Lajos, Strebl, Zala, Fadrusz, Ujváry, Vázó, Telepy, Bihari, Márk Lajos, Karlovcsy, Basch Gyula, Neogrady, Zempléni, Ipoly, Stettka, Jandrassik, Nadler, Aggházy, Györök, Spányi, Dudits, Tornai, Koszta, Tahi, Bruck Miksa, Horti, Kaopp, Németh, Szirmai, Lechner, Basch Arpád, Koszkol, Tolnay, Innocent, Both, Kann, Grünwald Imre, Poll, Karvaly Mór és József, Olgay Ferencz, Mihálik, Glatter, Kende, Salányi, Vassary, Kernateck Hegedüs László, Szoncs, Polgáry, Kéméndy Jenő, Kézdi Kovács, Kimmach, Kriesch, Kacsiány, Fényes, Abrányi, Baditz, Peske, Spányik, Pataky, Paur, Hary, Ligeti, Tetsch, Kallós, Papp Sándor, Holló, Besztyei, Hirsch József, Szécsi; az építések közül: Schulek, Partos, Arkai, Havranek, Gábor, Várdai tanár, stb.

Táviratok.

Országgyűlés.

(A képviselőház ülése november 17-én.)

Budapest, nov. 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az ellenzéknek, mely már csaknem teljesen kifogyott a témából, éppen kapóra jött a Hentzi-ügy, a melylyel kapcsolatban ma ismét a személyeskedés terére lépett. A „Pester Lloyd” tegnap esti száma tette először közzé a Hentzi szobor áthelyezéséről szóló katonai parancsot s még az este hirtelen terjedt a pártkörökben, hogy ma izgatott ülése lesz a Háznak.

Napirend előtt fel is állott Kossuth Ferencz s utalt arra az állítólagos ellentétre, mely a miniszterelnök multkori beszéde és az Armeebllattban tegnap megjelent hadi parancs között létezik. Kérde, volt-e a miniszterelnöknek erről tudomása s elvállalja-e érte a felelősséget?

Bánffy báró miniszterelnök kijelenti, hogy jelenleg csakis a meritumhoz szólhat. Meglehet azonban, hogy a kormány később abban a helyzetben lesz, hogy magával a kérdéssel is foglalkozzék. Nem ismeri el multkori beszéde és a mai szituáció között az ellentétet; kijelentette már akkor is, hogy az Armeebllatt nem hivatalos jellegű s ezt az állítását fenntartja mindenkor, megjegyezve, hogy a lap sem a hadügyminiszterrel, sem a hadsereggel nincs összeköttetésben. (Éljenezés jobbfelől.)

Eötvös Károly szerint csak arról van szó, hogy a miniszterelnöknek volt-e tudomása a hadügyminiszter kiáltványáról?

Rátkay László, Bartha Ödön és Endrey Gyula szavai után Boda Vilmos az ügy napirendre tűzését kívánja.

Pichler Győző hosszasan foglalkozik Hentzi tetteivel s fejtegetése végén arra az eredményre jut, hogy a nagy osztrák hős annak idején meglehetősen gyávan viselkedett.

Elnök kéri Pichlert, hogy tartózkodjék holtakkal szemben az ilyen kifejezésektől.

Kikél ezután Pichler a hadügyminiszter kommentárja ellen. Ez a mi vezérkarunk műve, ugymond, melynek csak Franciaországban van párja. Szavait azzal a kijelentéssel fejezi be, hogy a szobor áthelyezésénél magyar vér fog folyni.

Barabás Béla a kormány eljárását hazaárulásnak minősíti, a miért megveti Bánffy.

Elnök rendreutasítja szónokot, mire a hirtelen támadt nagy lármában Polónyi Géza ugyanezen kifejezéseket használja, a mi szintén elnöki rendreutasítást vont maga után.

Kijelenti elnök, hogy abban az esetben, ha szavait semmibe sem veszik, kény-

telen lesz erősebb eszközökhöz nyulni. Inkább elhagyja székét, semhogy az ilyen és hasonló dolgokat megengedje.

Kubik Géza, Olay Lajos és Balogh László után

Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter kijelenti, hogy a hadügyminiszter rendelete annak kizárólagos hatásköréből folyik ki. Midőn a kormány erről tudomást szerzett, — mellette vagy ellene foglalt állást. Nos hát a kormány jónak látta mellette lenni, mert a hadsereg szelleme a király szelleme, erről pedig senki sem tételezheti fel, hogy a magyar önértet akarja sérteni.

A gyűlés folyik.

A jubileumi pásztorlevél.

Budapest, nov. 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből jelentik: Ma jelent meg az Ausztria egész episcopátusa által aláírt pásztorlevél, melyet advent első vasárnapján, e hó 27-én fognak az összes szászok elolvasni. A pásztorlevél rámutat arra a komoly és vészterhes időre, melyben Ferencz József a trónra lépett és hangsúlyozza azt a szoros köteleket, mely a császárt és a nemzetet egymáshoz láncolta. Végül hangsúlyozza, hogy azokból a bonyodalmakból, melyek egymástól elidegenítik s gyengítik a népeket, csak a keresztény igazság és békesség szabadíthat ki. A pásztorlevél ezt mondja a végén:

— Ausztriában nincs hazafiasabb mű, mint szeretettel és igazsággal odahatni, hogy a különböző népek szeretettel és békességben lakjanak egymás mellett s békés versengésben egyik a másiknak s így az egésznek szolgáljanak.

Bánffy báró diszpolgársága.

Budapest, nov. 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) A székesfőváros tegnapi közgyűlésén báró Bánffy Dezső miniszterelnököt Budapest diszpolgárává választotta.

A német császár utja.

Budapest, nov. 17. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Maltából jelentik, a német császár ma onnan tovább utazott.

Amerika és Spanyolország.

Budapest, nov. 17. (A „Torontál” eredeti távirata.) Madridból jelentik: A hosszú tárgyalásoknak az a vége, hogy a spanyol békebiztosok ragaszkodnak a Fülöp szigetek kérdésében elfoglalt álláspontjukhoz. A mennyiben ez visszautasítattnék, el vannak határozva, hogy a békeszerződést nem írják alá és óvást emelnek. Az a hír, mintha a carlisták részéről veszély fenyegetné a dinasztia, nem bizonyult valóznak.

A tőzsdéről.

Budapest, nov. 17. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Buzában a kínálat lanyha, a malmok tartózkodnak, forgalom 14000 mm. Az árak 5 krral olcsóbbak. Kötetett:

Buza márciusra	9-65—	9-66
Tengeri novemberre	4-66—	4-67
Zab 1899 márciusra	5-96—	5-98
Repe	12-45—	12-55

Nyiltér.*)

Jegyzőkönyv.

Alulírottak, mint Paal János ur megbizottjai, f. hó 7-én megjelentünk László Miklós ur lakásán s tőle az alábbi ügyben elégtételt követeltünk.

Padányi Gulyás Lajos,
okleveles gyógyszerész.
Hoffmann Rókus.

Tárgy:

László Miklós kis-bikácsi gazdatiszt rágalmazással illeti Paal János n.-bikácsi gazdatisztot, hogy t. i. a mult hetekben a fentnevezett Paal János nagyságos Karácsonyi Andor ur vadászterületén orvul

vadászott volna, és ezen rágalmazás miatt megsértetett, ezért tőle, László Miklós urtól, satisfakciót követel.

Nagy-Bikács, 1898. évi november hó 7-én.

Előttünk:

Padányi Gulyás Lajos,
okl. gyógyszerész.

Paal János.

Hoffmann Rókus.

Erre László Miklós ur egy levélben következőleg válaszolt:

Tekintetes Páll János úrnak

Nagy Bikácsán

Ez év November hó 7-én nálam volt Gúlys Lajos és Hofman tanító urak, és felszólítottak rágalmazás véget Párbajra. Én még edig nem intézkedtem mer hivatalom nem engedi csak vasárnap. — Külömben én nem is vagyok lovagias, — Polgár ember vagyok ki tíz újával és fúráságával, keresi kenyerét és egyáltalában nézetem az hogy lovagiaságot csak az teheti aki nek a jövője biztosítva van, és ráer lovagias ügyekkel foglalkozni, —

Külömben majd Vasárnap megbeszéltem az ügyet Nagyságos urammal, — En szeretném ha az ügy Biroság elébe kerülne, hogy az Uradalom megtudná hogy honnan szívárgot az egész ügy ki, mert a Császár csak nekem jelentette és nekem hivatalos kötelességem, Nagyságos úrnak megjelenését, hogy a Beodrai paraszti földeken Vadászni látott, —

Túttommal Nagyságos úram a főtisztűntet bízza meg hogy szójón a vadászter és főtisztűntet azt állítja hogy még nem szolt. — Kelt Kis Bikács 1898 év November hó 8-án.

László Miklos
uradalmi ispán.

Jegyzőkönyv.

Felvételett 1898. november 8-án délután 2 órakor Nagy-Bikácsán:

László Miklós ur részéről sértett Paal János urnak a mai napig lovagias uton satisfakció nem adatott, az ügy lovagias uton elintézését nem nyervén, ezennel befejezettnek nyilvánítjuk.

Padányi Gulyás Lajos,
okl. gyógyszerész,

Hoffmann Rókus,

mint Paal János ur megbizottjai.

Nyilatkozat.

Én, Paal János, ezennel kijelentem, hogy László Miklós előttem gyáva ember. Nagy-Bikács, 1898. évi nov. hó 8-án.

Paal János,
urad. ispán.

*) Az e rovat alatt közltekért nem vállal felelősséget a szerk.

VASUT-ÜGYEK.

12697. szám Torontáli h. é. v. részvénytársaság.
Hirdetmény.

Van szerencsénk a n. é. szállító közönséget értesíteni, hogy az ősi gabona és új tengeri forgalom alkalmából beállott kocsihiány folytán a vasuti üzletszabályzat 55 §-ában foglalt jogunknál fogva csak olyan kocsi rakomány árakat fogunk egyelőre fuvarozás végett átvenni, melyeknek elszállítása azonnal eszközölhető.

Az oly elfuvarozás végett beszállított árakat, melyeknek elszállítása azonnal nem eszközölhető, ha ezt helyiségeink megengedik, átvételi elismervény mellett oly fenntartással megörzés végett átvevessük, hogy a fuvarozásra való átvétel és a felvételi bélyegzőnek a fuvarlevélre való rányomása csak akkor történjék meg, ha az elszállítás lehetővé vált.

A feladó tartozik a fuvarlevélben ez eljárásról való hozzájárulását kijelenteni és kinyilatkoztatni azt is, hogy beleegyezését adja arra, hogy a szállítmány után a szállítási határidő azon naptól számítottassék, a melyben az elszállítás tényleg megtörténik.

Ezen intézkedés a kocsihiány megszűntéig érvényben marad, miről az érdekeltek annak idején megfelelően értesítettnek fognak.

Nagybecskerek, 1898. november hó 16-án.

Az üzletigazgatóság.

146.661-98. sz.

M. kir. államvasutak.

Hirdetmény.

(Legelőbb utazás Bécs és Fiume között vagy viszont Budapesten át.)

A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesítés szerint a fiumei forgalom emelése, illetve az Abbaziába, Lussin piccolo és Cirkevonia üdülőhelyekre, továbbá a dalmát partvidékekre, valamint Olaszországba való utazások megkönnyebbítése céljából Bécsből Fiuméba és viszont Budapesten át igen mérsékelt áru menetjegyek és pedig az I. osztályban 36.70, a II. osztályban 24.40 és a III. osztályban 11.80 koronáért adtak ki.

Ezen menetjegyek, melyekből az I. és II. osztályúak a gyorsvonatok használatára is jogosítanak, 8 napig érvényesek és azokkal ezen időtartamon belül az utazás Budapesten tetszés szerinti időre megszakítható.

Együttal tudatjuk, hogy ugy Bécs és Budapest mint Budapest és Fiume között háló és étköz kocsik közlekednek, továbbá, hogy Fiuméből a dalmát vidékre a közlekedést a magyar-horvát hajózási társaság kényelmes hajói, Fiuméből Velenczébe és Anconába pedig az Impresa-Fiume-Venezia legnagyobb kényelemmel berendezett termes gőzhajói igen olcsó viteldíjak mellett közvetítik.

Bővebb felvilágosítás a budapesti városi menetjegyirodában (Hungária nagy szálloda) és Cook Tamás utazási irodájában, Budapest (Nemzeti szállodában) nyerhető.

Budapest, 1898. szeptember 27-án.

Az igazgatóság.

(Utányomat nem díjaztatik.)

144039. C. IV. szám.

Magy. kir. államvasutak.

Menetdíj-kedvezmény a Turinban tartandó tanuló kongresszusra utazók részére.

A magy. kir. államvasutak igazgatóságától vett értesülés szerint, az olaszvasutak a folyó évi november havában Turinban tartandó első nemzetközi tanuló kongresszus alkalmából vonatalkon következő mérsékelt menetdíjakat engedélyeztek.

Egyenként utazó tanulók számára 50% kedvezményt, vagyis az alább felsorolt állomásokról Turinba és vissza lirában: Ala I. oszt. 44.50, II. oszt. 31.2, III. oszt. 20.25, Cermans I. oszt. 69.15, II. oszt. 48.40, III. oszt. 31.25. Pontebba I. oszt. 75.45, II. oszt. 52.80, III. oszt. 34.25.

A jegyek az említett határállomásokon a kongresszus igazgatósága által kiállított igazolványok alapján szereshetők meg.

Legalább 20 tanuló részére egy csoportban való utazásnál személyenként 60% mérséklés engedélyeztetik, vagyis az említett állomásokról Turinba és vissza személyenként lirában: Ala I. oszt. 36.05, II. oszt. 25.40, III. oszt. 14.45, Camons I. oszt. 55.35, II. oszt. 38.80, III. oszt. 25.05, Pontebba I. oszt. 60.45, II. oszt. 42.30, III. oszt. 27.45.

Ez utóbbi jegyek csak a kongresszus igazgatósága által e célra kiállított megkeresés felmutatása mellett válthatók, melyben az egy csoportban utazó tanulók névszerint fel vannak sorolva.

A mennyiben a kongresszuson hazai tanulók is részt venni kívánnak és egy kísérő tanár vezetése alatt legalább tizen utaznak együtt, a magyar államvasutak vonalain a hazai tanintézetek növendékei részére díjazásbánság fennálló menetdíj-mérséklést igénybe vehetik.

Budapest, 1898. november hó 8-án.

Az igazgatóság.

(Utányomás nem díjaztatik.)

45041/98. szám.

A m. kir. államvasutak bpest-jobbparti üzletvezetősége.

Anyagszállítási pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak budapest-jobbparti üzletvezetősége 1899. évben felmerülő szükségletének fedezésére többrendbeli anyagszállítására ezennel nyilvános pályázatot hirdet.

A szállítandó anyagok általánosságban következők: téglák, terméskő mindenféle kő és sóm kő, mész, nyelék, takaréktűzhely és kálha alkatrészek s több másféle.

Az anyagok részletes kimutatás, mely egyszersmind ajánlati mintául is használható, egyes csoportokra felosztva az üzletvezetőség anyagbeszerzési osztályánál (I. d.) Budapest, külső kerepesi-ut 2 ik házecsoportjában kapható.

Ugyanezen kimutatásban fel vannak sorolva az egyéb pályázati és szállítási feltételek. Az ajánlat 50 kros bélyeggel ellátva, lepecsételve s a borítékon „Ajánlat a 45041/98. számhoz” felirattal megjelölve legkésőbb 1898. évi december 12-én déli 12 óráig nevezett üzletvezetőség anyagbeszerzési osztályához beterjesztendő.

Budapest, 1898. évi november hó.

Az üzletvezetőség.

(Utányomat nem díjaztatik.)

7866. kig. szám. 1898.

987-2.1

Pályázati hirdetmény.

Torontálmegye antalfalvai járásához tartozó oppovai körorvosi állás lemondás folytán megüresedett, arra ezennel pályázatot hirdetek; a körhöz Baránda községe tartozik.

Ezen állással 900 frt évi fizetés, 20 kr. napi, 40 kr. éjjeli látogatási díj élvezete van egybekötve.

Felhivom pályázni óhajtókat, hogy képesítésüket, eddigi alkalmazásukat és nyelvismeretüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket folyó évi december hó 5-ik napjáig hozzám nyujtsák be.

A megválasztott orvos köteles a torontálmegyei orvos-egyesület nyugdíj-intézetébe lépni.

Főszolgabíróság Antalfalván, 1898. évi november hó 10-ik napján.

Főszolgabíró szabadságon:

Veinrich,

m. aljzó, tb. szolgabíró.

A melenczei-utca 438. sz., szemben a Deák Ferencz utcával (Molnár-féle ház), két öt szobából álló

L a k á s

azonnal kiadó.

Bővebb felvilágosítást nyujt özv. **Wégligné** uradó, Melenczei-utca 436/20. sz. (988-81.)

Hirdetések

felvételnek

e lap kiadóhivatalában.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására juttatni, hogy a **Gizella-parton 2755. sz. a. Kurländer-udvar** Telefon 89. sz.

elsőrendű **száraz tűzifa**

és Wildensteinsegen—Richterhof-féle

legjobb **porosz szalon-kőszén**

számára második előrsütő helyet nyitottam és igyekezni fogok tisztelt vevőimet szolid és pontos kiszolgálás által mindenkor kielégíteni.

Korona-utca 385. szám alatti eddigi fátelapemen ezután is elsőrendű **tűzifa és valódi porosz szalon-kőszén** szolgáltatok ki és kérem a t. közönséget, hogy eddigi jóindulatát ezután is tartsa meg irántam.

Kiváló tisztelettel

668-75.46

Telefon 35. sz.

KURLÄNDER IMRE.

Telefon 35. sz.

A Kurländer-udvarban még egynéhány utannon épült üzlethelyiség bérebeandó.

MINDEN SORSJEGY UTÁNFIZETÉS NÉLKÜL
MIND A 6 HUZÁSON JÁTSZIK

UJSAĞIROK SORSJÁTÉKA

FŐNYEREMÉNY
100.000 KORONA

5 NYEREMÉNY 20.000 KORONA
22 ÖSSZES NYEREMÉNYEKET KIVANATRA 20% LEVONÁSSAL

EGY SORSJEGY ÁRA: 1 KORONA

ALLALAT KÉSZPÉNZBEN VISSZAVASÁROLJA

Huzás már 1899. január hó 4-én.

Sorsjegyeket ajánl:

Nagybecskereki népbank r.-t.

Takarékpénztár r.-t.

943-10.4